

PUOLUSTUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 2/2011 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, tuotannon ja siirron kieltämisestä ja niiden hävittämisestä tehdyn yleissopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Ulkoasiainvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 6 päivänä syyskuuta 2011 lähettäessään hallituksen esityksen jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, tuotannon ja siirron kieltämisestä ja niiden hävittämisestä tehdyn yleissopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 15/2011 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi ulkoasiainvaliokuntaan samalla määrännyt, että puolustusvaliokunnan on annettava asiasta lausunto ulkoasiainvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- puolustusministeri Stefan Wallin ja erityisasiantuntija Pentti Olin, puolustusministeriö

- apulaisosastopäällikkö Anu Laamanen ja yksikön päällikkö Markku Virri, ulkoasiainministeriö
- eversti Harri Kauppinen, Maavoimien esikunta
- eversti Jukka Sonninen, Pääesikunta
- rauhantyön asiantuntija Jussi Ojala, Kirkon ulkomaanapu
- päätoimittaja Jaakko Puuperä, Suomen sotilas
- liittohallituksen jäsen Juha Parkkonen, Reserviläisliitto ry
- toiminnanjohtaja Janne Kosonen, Suomen Reserviupseeriliitto
- pääsihteeri Hannu Sipilä, Upseeriliitto ry
- toiminnanjohtaja Laura Lodenius, Suomen Rauhanliitto — YK-yhdistys
- oikeudellinen neuvonantaja Jani Leino, Suomen Punainen Risti.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Kansainvälisen oikeuden vakiintuneen ja yleisesti hyväksytyn periaatteen mukaan valtiot eivät saa sodassa käyttää mitä hyvänsä sodankäyntimenetelmiä ja aseita. Periaate kirjattiin ensimmäistä kertaa valtiosopimukseen jo vuonna 1868, jolloin niin sanotun Pietarin julistuksen osapuolet sitoutuivat olemaan käyttämättä tietynlaisia ammuksia, jotka räjähtävät ihmisruumiiseen osuessaan. Pietarin sopimuksen jälkeen sodankäyntimenetelmiä ja osapuolten käytettävissä olevia aseita on rajoitettu usealla kansainvälisellä sopimuksella.

Miinojen vastuuton ja summittainen käyttö on aiheuttanut merkittäviä humanitaarisia ja taloudellisia ongelmia ympäri maailmaa. Ongelmat kohdistuvat erityisesti vähiten kehittyneisiin maihin ja alueisiin, jotka muutenkin kärsivät meneillään olevan tai päättyneen konfliktin vaikutuksista. Miinojen aiheuttamat humanitaariset ongelmat eivät kuitenkaan rajoitu vain vähiten kehittyneisiin maihin, sillä jalkaväkimiinat eivät erottele maastossa sotilas- ja siviilikohteita. Raivaamattomien miinojen vaikutukset kohdistuvat raskaimmin siviiliväestöön. Jalkaväkimiinoin liittyy yleensä aina pitkäaikaisia ja kielteisiä vaikutuksia konfliktin jälkeisten maiden talouteen ja kehitykseen. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan esimerkiksi vuonna 2009 raportoitiin jalkaväkimiinojen ja sodan räjähtämättömien jäänteiden aiheuttamia onnettomuuksia 64 maassa. Raportoiduista 3 956 kuolonuhrista 70 prosenttia oli siviilejä.

Puolustusvaliokunta toteaa, että jalkaväkimiinojen käyttöön liittyy sellaisia merkittäviä ihmisoikeus- ja humanitaarisia ongelmia, joiden takia niiden käytön kieltäminen kansainvälisellä sopimuksella on perusteltua. Valiokunta korostaa, että käyttökiellon tulisi olla yleismaailmallinen, ja pitää yleismaailmallisuuden puuttumista Ottawan sopimuksen puutteena. Valiokunta kuitenkin katsoo, että liittyminen Ottawan sopimukseen vahvistaisi Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan johdonmukaisuutta, ja pitää näin ollen hallituksen esitystä tarpeellisena ja perus-

teltuna. Valiokunta arvioi saadun selvityksen perusteella, että jalkaväkimiinojen suorituskyvyn korvaamiseen suunnattu rahoitus, yhteensä noin 300 miljoonaa euroa, mahdollistaa suorituskyvyn korvaamisen minimitasolla.

Puolustusvaliokunta pitää kansallisen puolustuksen uskottavuuden kannalta välttämättömänä, että jalkaväkimiinojen suorituskyvyn korvaamiseen tarkoitetut ohjelmat toteutetaan puolustusmenojen leikkaamiseen kohdistuvista paineista huolimatta.

Yksityiskohtaiset perustelut

Kansainvälinen yhteisö on johdonmukaisesti pyrkinyt sopimusteitse vähentämään miinojen käytöstä siviiliväestölle aiheutuvia vahinkoja. Hallituksen esityksessä tarkastellaan näitä pyrkimyksiä kattavasti. Puolustusvaliokunta kiinnittää tässä yhteydessä huomiota vuonna 1983 voimaan tulleeseen eräitä tavanomaisia aseita koskevaan yleissopimukseen, sen tarkistusprosessiin (SopS 64/1983, muutokset SopS 102 ja 103/2004, eräitä tavanomaisia aseita koskeva yleissopimus) sekä sopimuksen vuonna 1996 muutettuun II pöytäkirjaan, joka koskee miinojen, ansojen ja muiden taisteluvälineiden käyttöä koskevia kieltoja ja rajoituksia (SopS 91/1998, muutettu II pöytäkirja). Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että Suomi hyväksyi eräitä tavanomaisia aseita koskevan yleissopimuksen ja sen kolme pöytäkirjaa toisena valtiona maailmassa ja sopimuksen IV ja V pöytäkirjat samoina vuosina kuin ne tulivat kansainvälisesti voimaan. Suomen voidaan näin ollen katsoa johdonmukaisesti tukeneen jalkaväkimiinojen aiheuttamien humanitaaristen ongelmien ratkaisua kansainvälisten sopimusten tarjoamin keinoin.

Eräitä tavanomaisia aseita koskevan yleissopimuksen muutetulla II pöytäkirjalla pyrittiin tähdentämään, että jalkaväkimiinojen käytössä on noudatettava erityistä varovaisuutta. Suuri osa miinojen siviiliväestölle aiheuttamista vam-

moista ja vahingoista varsinkin eräissä kehitysmaissa johtuu kuitenkin miinojen käytöstä muutettuun II pöytäkirjaan kirjattujen velvoitteiden vastaisesti. Ongelma on huomattavan suuri erilaisissa valtioiden sisäisissä selkkauksissa, joiden osapuolet eivät noudata kansainvälisiä sopimuksia ja joissa humanitaarisen oikeuden periaatteiden kunnioittamista ja toteutumista on vaikea valvoa.

Yllä mainituista syistä kansainvälisessä yhteisössä levisi jo muutetun II pöytäkirjan neuvottelujen aikaan käsitys, että jalkaväkimiinojen aiheuttamiin kärsimyksiin voitaisiin riittävän tehokkaasti puuttua vain kieltämällä ne kokonaan.

Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokous kehotti vuonna 1996 päätöslauselmassaan (51/45 S) kansainvälistä yhteisöä mahdollisimman pikaisesti pääsemään sopuun jalkaväkimiinat kieltävästä sopimuksesta. Kansalaisyhteiskunnan voimakkaasti tukema Ottawan sopimus allekirjoitettiin seuraavana vuonna. Euroopan unionin jäsenmaat hyväksyivät lokakuussa 1996 jalkaväkimiinoja koskevan yhteisen toiminnan (96/588/YUTP), jossa sovittiin jäsenvaltioiden tavoitteeksi muutetun II pöytäkirjan vahvistaminen. Yhteistä toimintaa muutettiin marraskuussa 1997 (97/817/YUTP) ottamaan huomioon Ottawan sopimuksen hyväksyminen syyskuussa 1997.

Ottawan sopimus velvoittaa sopimuspuolia tuhoamaan kaikki omistamansa tai hallinnassaan olevat varastoidut jalkaväkimiinat viimeistään neljän vuoden kuluttua siitä, kun sopimus on tullut voimaan kyseisen sopimuspuolen osalta. Sopimus määrää myös miinoitetuilla alueilla olevien jalkaväkimiinojen tuhoamisesta. Sopimukseen sisältyy avunantovelvoite, joka koskee sekä miinanraivausta että miinauhrien tukemista. Käsiteltävänä olevan hallituksen esityksen tavoitteena on hyväksyä ja saattaa kansallisesti voimaan Ottawan sopimus sekä tehdä sopimuksen täytäntöön panemiseksi tarvittavat muutokset rikoslakiin ja pakkokeinolakiin, joita arvioidaan tarkemmin lakivaliokunnan lausunnossa. Liittymällä sopimukseen Suomi tukisi osal-

taan sopimuksen sisältämän jalkaväkimiinojen täyskiellon yleismaailmallistumista.

Ottawan sopimukseen on tällä hetkellä liittynyt 156 maata, ja sen ulkopuolella on 39 maata mukaan lukien Kiina, Venäjä ja Yhdysvallat. Yhdysvaltain miinapolitiikan linjaus vuodelta 2004 sisältää kuitenkin mm. tuen maailmanlaajuiselle Ottawan sopimuksen tarkoittamien miinojen vientikiellolle. Suomi on tällä hetkellä EU:n jäsenvaltioista ainoa sopimuksen ulkopuolella oleva maa. EU-maista Puola on allekirjoittanut sopimuksen, mutta ei ole toistaiseksi ratifioinut sitä.

Ottawan sopimuksen hyväksymisen jälkeen sopimuksen osapuolet ovat tuhonneet yhteensä noin 44 miljoonaa jalkaväkimiinaa. Myös miinojen uhrien määrä on olennaisesti vähentynyt. Hallituksen esitykseen sisältyvän arvion mukaan 1990-luvulla jalkaväkimiinat aiheuttivat noin 25 000 ihmisen kuoleman tai loukkaantumisen vuosittain. Vuoden 2009 käytettävissä olevan arvion mukaan uhrien määrä oli alle 4 000.

Sopimuksen hyväksymisen jälkeen jalkaväkimiinojen valmistus on vähentynyt merkittävästi, huolimatta siitä, miten helppoa niitä on valmistaa. Saadun selvityksen mukaan ennen sopimuksen syntyä jalkaväkimiinoja valmistettiin 54 maassa, kun nykyään niitä valmistetaan vain 12:ssa sopimukseen kuulumattomassa maassa. Sopimus on tehokkaasti paitsi vähentänyt miinojen valmistusta myös käytännössä lakkauttanut jalkaväkimiinojen markkinat.

Suomi on tukenut humanitaarista miinatointia Ottawan sopimuksen 6 artiklan mukaisesti jo ennen liittymistään sopimukseen. Tukea on annettu sopimuksen kansainvälisestä voimaantulosta, vuodesta 1999, lähtien yhteensä 58,6 miljoonaa euroa. Viime vuosina tuki on ollut noin 5 miljoonaa euroa vuodessa, ja se on rahoitettu maittain kohdentamattomista kehitysyhteistyömäärärahoista. Vuodelle 2011 on sopimuksetekovaltuuksiin varattu 5,3 miljoonaa euroa. Tämän jälkeen apua on tarkoitus kasvat-
taa vähitellen siten, että vuonna 2014 saavutetaisiin 6 miljoonan euron vuositaso.

Suomen osalta periaatteellinen tuki yleismaailmalliselle jalkaväkimiinakiellolle ilmaistiin vuoden 1997 turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa selonteossa. Suomen tavoitteena oli tuolloin jalkaväkimiinojen kieltäminen maailmanlaajuisella, oikeudellisesti sitovalla sopimuksella, joka voidaan todentaa. Kansainvälisen yhteisön tasolla tavoitteeksi muodostui kuitenkin nopeasti neuvoteltavissa oleva yksinkertainen sopimus heti voimaan tulevasta täyskielosta. Ottawan sopimus hyväksyttiin vuonna 1997.

Suomen hallitus linjasi eduskunnan hyväksymässä vuoden 2004 turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa selonteossa Suomen liittyvän Ottawan sopimukseen vuonna 2012. Samalla linjattiin, että jalkaväkimiinavarastot hävitetään sopimuksen velvoitteiden mukaisesti vuoden 2016 loppuun mennessä. Edelleen linjattiin, että uskottava puolustuskyky ylläpidetään toteuttamalla jalkaväkimiinat korvaavien järjestelmien hankinnat vuosina 2006—2016 osoittamalla puolustushallinnon määräraha-kehitykseen tarvittava lisärahoitus. Liittymistä koskeva linjaus vahvistettiin myös vuoden 2009 turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa selonteossa.

Suomen liittymistä Ottawan sopimukseen on hidastanut jalkaväkimiinojen tärkeä asema osana Suomen alueellista puolustusratkaisua. Suunniteltu ja hallittu miinoitteiden käyttö on ollut Suomessa suhteellisesti tärkeämmässä asemassa kuin useissa Euroopan maissa. Jalkaväkimiinoilla on Suomen puolustusdoktriinissa ollut selkeästi puolustuksellinen rooli, ja miinat ovat soveltuneet hyvin reserviläisistä muodostettavien sodan ajan joukkojen tarpeisiin. Suomessa ei ole miinoitettuja alueita, eikä jalkaväkimiinoja ole valmistettu vuoden 1981 jälkeen. Suomesta ei ole koskaan viety jalkaväkimiinoja ulkomaille. Valiokunta korostaa, että Suomi ei ole mitenkään aiheuttanut jalkaväkimiinojen vastuuttomasta käytöstä seuranneita humanitaarisia ongelmia. Valiokunta kiinnittää kuitenkin myös huomiota siihen, että jalkaväkimiinojen elinkaaren päättymisen valmistuserittäin edellyttäisi lähivuosikymmenten aikana joko tuotannon aloittamista uudelleen tai uusien miinojen ostamista

jostakin Ottawan sopimuksen ulkopuolisesta maasta.

Puolustusvoimilla on Ottawan sopimuksen kieltämiä jalkaväkimiinoja varastoituna yhteensä 1 029 763 kappaletta. Puolustusvaliokunta huomauttaa, että sopimuksen tarkoittamat miinatyyppit on hallituksen esityksessä identifioitu väärin. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan oikeat tyyppimerkinnät ovat Putkimiina 43—86 (PM 43—86), Putkimiina 68—95 (PM 68—95) sekä Sakaramiina 65—98 (SM 65—98).

Miinoja on suunniteltu käytettävän maavoimien puolustustaistelussa estämään esteiden ja panssarimiinojen raivaaminen, suojaamaan omia joukkoja ja kohteita, alueiden valvontaan ja vapaan käytön estämiseen sekä tappioiden tuottamiseen hyökkääjän joukoille. Puolustusministeriön jalkaväkimiinatyöryhmän loppuraportissa vuodelta 2004 esitettiin puolustushallinnon kantana, että poistuvan suorituskyvyn korvaaminen edellyttäisi noin 311 miljoonan euron investointeja korvaaviin hankkeisiin.

Suorituskyvyn korvaamiseen on osoitettu lisärahoitusta 200 miljoonaa euroa, jonka lisäksi hankintoihin käytetään puolustusvoimien materiaalihankintavaroja 100 miljoonaa euroa. Osoitetun lisärahoituksen käyttö on suunniteltu toteutettavaksi kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa vuosina 2009—2012 painopiste on panssarimiinan modernisoinnissa (laukaisimet, käsittelynestolaitteet), viuhkapanoshankinnoissa ja pimeätoimintakyvyn kehittämisessä siten, että kriittisimmät esteiden ja panssarimiinoitteiden ja omien joukkojen ja kohteiden suojaamiseen tarvittavat suorituskyvyt saadaan korvattua liittymisvuoden 2012 kuluessa.

Toisessa vaiheessa vuosina 2012—2016 painopisteenä on tiedustelu-, valvonta- ja tulenjohtokyvyn kehittäminen hankkimalla minilennokkijärjestelmiä sekä maalinpaikannus- ja aluevalvontalaitteistoja. Tavoitteena on alueiden valvontakykyyn ja vapaan käytön estämiseen sekä tappioiden tuottamiskykyyn liittyvien suorituskykyjen kehittäminen. Kokonaisuudessaan korvaavien hankintojen kotimaisuusaste on noin 50 prosenttia. Raskaan raketinheitin hankinta ja modifiointi toteutetaan puolustusvoimien mate-

riaalihankintamenoilla ja muu kehittäminen tar-
koitukseen osoitetulla lisärahoituksella.

Sopimukseen liittymisen jälkeen Suomelle ei
jää sopimuksen kieltäviä miinoja operatiiviseen
käyttöön. Varastoituina olevien miinojen tu-
hoaminen on suunniteltu, ja se käynnistetään so-
pimukseen liittymisen jälkeen. Tuhoaminen to-
teutetaan purkamalla ja hävittämällä siten, että
työ on valmis vuoden 2015 loppuun mennessä.
Puolustusvoimille jää miinanetsintä- ja miinan-
raivaustekniikan kouluttamista ja kehittämistä
varten jalkaväkimiinoja 20 vuodeksi.

Puolustusvaliokunta toteaa saatujen selvitys-
ten perusteella, että Ottawan sopimukseen liitty-
misellä on kielteisiä vaikutuksia Suomen alueel-
liseen puolustuskykyyn. Valiokunnan asiantun-
tijuulemisissa on kiinnitetty huomiota siihen,
että jalkaväkimiinojen suorituskyvystä luovu-
taan tilanteessa, jossa puolustusvoimien uudista-
misen suurista linjoista ei ole vielä sovittu.

Puolustusvaliokunnan saamien selvitysten
perusteella sopimuksen perusteella käytöstä
poistuvia miinoja ei voida täysin korvata mil-
lään uusilla asejärjestelmillä. Puolustusvalio-
kunta kuitenkin korostaa, että jalkaväkimiinois-
ta luopumisen kielteiset vaikutukset ovat pää-
osin korvattavissa suunnitellulla tavalla usean
suorituskykyalueen kehittämisen kautta. Valio-
kunta katsoo, että korvaavien hankkeiden yhteis-
vaikutus lisää puolustusvoimien suorituskykyä
kokonaisuutena. Jalkaväkimiinojen suoritusky-
vyn korvaaminen muodostaa kokonaisuuden,

jonka osista ei valiokunnan mielestä ole mahdol-
lista tinkiä ilman kansallisen puolustuskyvyn
heikentymistä. Valiokunta toteaa aikaisemman
kantansa mukaisesti (PuVL 3/2010 vp) pitävän-
sä tärkeänä, että jalkaväkimiinojen korvausoh-
jelma viedään läpi suunnitellussa laajuudessa ja
suunnitellulla aikataululla.

Puolustusvaliokunta kiinnittää huomiota ase-
valvonta- ja aseidenriisuntaprosessien seuran-
nan ja todennäköisten vaikutusten ennakoivan
arvioinnin merkitykseen erityisesti kansallisen
puolustuskyvyn ylläpitämisen näkökulmasta.
Valiokunta pitää välttämättömänä, että muodos-
tettaessa Suomen kantaa uusiin asevalvonta- ja
aseidenriisuntahankkeisiin kansallisen puolus-
tuksen näkökulma otetaan riittävästi ja enna-
koivasti huomioon. Valiokunta toteaa, että val-
tioneuvoston tulee pitää eduskunta informoitu-
na asevalvonta- ja aseidenriisuntasektorilla ta-
pahtuvasta kehityksestä mukaan lukien mahdol-
liset vaikutukset kansallisen puolustuskyvyn yl-
läpitoon.

*Puolustusvaliokunta edellyttää, että se
saa vuosittain selvityksen jalkaväkimiino-
jen suorituskykyä korvaavien hankinto-
jen etenemisestä.*

Lausunto

Lausuntonaan puolustusvaliokunta esittää,

*että ulkoasiainvaliokunta ottaa edellä
olevan huomioon.*

PuVL 2/2011 vp — HE 15/2011 vp

Helsingissä 28 päivänä syyskuuta 2011

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jussi Niinistö /ps	Ismo Soukola /ps
vpj.	Seppo Kääriäinen /kesk (osittain)	Eero Suutari /kok
jäs.	Thomas Blomqvist /r	Pauliina Viitamies /sd
	Timo Heinonen /kok	Sofia Vikman /kok
	Mika Kari /sd	Tuula Väättäinen /sd
	Tuula Peltonen /sd	Jyrki Yrttiaho /vr
	Eero Reijonen /kesk	vjäs. Maria Tolppanen /ps.
	Mikko Savola /kesk	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos O-P Jalonen.

ERIÄVÄ MIELIPIDE

Perustelut

Hallituksen esitys (HE 15/2011 vp), josta koskee Suomen liittymistä jalkaväkimiinat kieltävään Ottawan sopimukseen, on perussuomalaisten mielestä sotilaallisesti, taloudellisesti ja Suomen rajavaltioiden siviiliväestön turvallisuuden kannalta vailla perusteita.

Sodassa jalkaväkimiinat ovat Suomen puolustukselle olennaisen tärkeitä. Meillä on pitkät rajat, mutta vähän puolustajia. Vihollisjalkaväen etenemisnopeus lisääntyy tutkitusti jopa kolminkertaiseksi, jos puolustuksella ei ole käytössä miinoja. Suomalaisessa maastossa ei mikään korvaa miinaa.

Jalkaväkimiinat eivät ole hyökkäysaseita. Niiden käytöllä säästetään omia sotilaita ja aiheutetaan hyökkääjälle tappioita. Lisäksi miinojen psykologinen pelotevaikutus hyökkääjään on huomattava. Jo pelkällä olemassaolollaan ne nostavat hyökkäyskynnystä.

Rauhan aikana jalkaväkimiinat ovat puolustusvoimien varastoissa eivätkä aiheuta ongelmia kenellekään. Suomessa on käytössä kahta tyyppiä jalkaväkimiinoja: putki- ja sakaramiinoja. Niitä on käytetty vastuullisesti ja suunnitelmallisesti. Miinoitteet koulutetaan tekemään tarkkojen miinakarttojen mukaisesti. Ne voidaan poistaa, kun ne tulevat tarpeettomiksi. Suomalaiset sotilaat eivät kylvä miinoja valvomattomasti maastoon. Miinoistamme ei ole vaaraa muille kuin mahdolliselle maahan hyökkäävälle viholliselle.

Teknisesti yksinkertaisina jalkaväkimiinat ovat kustannustehokkaita. Ne sopivat hyvin laajaan reserviin perustuvalle armeijalle. Miinojen korvaaminen on erittäin kallista, eikä se ole asiantuntijoiden mukaan edes suorituskykyisesti mahdollista: Ottawan sopimuksen myötä esimerkiksi panssarimiinojen ja omien joukkojen sekä kohteiden suojaaminen ei enää olisi joko mahdollista tai vaikeutuisi olennaisesti.

Jalkaväkimiinat ovat tärkeä osa Suomen alueellista puolustusdoktriinia. Upseeriliiton jäsenilleen tekemän kyselyn mukaan Ottawan sopimuksen ratifiointi heikentää puolustusvoimien kykyä puolustaa koko maata. Miinoista luopuminen tarkoittaisi käytännössä luopumista koko maan puolustamisesta.

Suomeen hankittuja ja hankittavia jalkaväkimiinoja korvaavia järjestelmiä ovat mm. viuhka-panokset, pimeänäkölaitteet, panssarimiinojen modernisoidut laukaisimet, sensorijärjestelmät ja lennokit. Ne ovat kaikki epäilemättä tarpeellisia mutta hintavia hankintoja. Kansainvälinen aseteollisuus hyötyy, mutta miinojen suorituskykyä ne eivät korvaa. Hallituksen esityksessäkin lukee tylästi, että ne korvaavat miinat vain "kohtuullisesti".

Puolustusministeriön vuonna 2003 tekemän laskelman mukaan jalkaväkimiinoja korvaaviin järjestelmiin tarvittaisiin vähintään 600 miljoonaa euroa. Korvaavien järjestelmien hankintaan tällä hetkellä varatut 200 miljoonaa euroa on täysin riittämätön summa. Saman verran hallitusohjelma leikkaa puolustusvoimilta. Sodassa jalkaväkimiinojen ja "kohtuullisesti" korvaavien järjestelmien suorituskyvyn erotus maksetaan suomalaisella verellä.

Naapurimaistamme kiihtyvällä tahdilla asevoimiaan varustava ja valmiuttaan kohentava Venäjä ei aio liittyä Ottawan sopimukseen, suurista maista eivät myöskään Yhdysvallat tai Kiina. Suurvallat ymmärtävät jalkaväkimiinojen merkityksen nykyaikaisessa sodassa.

EU-maista Puola ei ole vielä sopimusta ratifioinut. Puola allekirjoitti sopimuksen jo vuonna 1997, mutta kuten hallituksen esityksessä lukee, se asetti ratifiointiin edellytykseksi kolme ehtoa. Ensinnäkin kaikkien Puolan naapureiden on liityttävä sopimukseen, toiseksi miinoille on löydettävä korvaava järjestelmä ja kolmanneksi kaikkien YK:n turvallisuusneuvoston pysyvien jäsenten on liityttävä sopimukseen. Ehdot ovat ymmärrettävät.

Tällä hetkellä kaikkiaan 39 maata on Ottawan sopimuksen ulkopuolella. Näissä maissa asuu yli puolet maapallon asukkaista. Sopimus ei siten ole kattava, eikä se näillä näkymin tule poistamaan jalkaväkimiinoja taistelukentältä.

Perussuomalaisten mielestä Suomen on syytä katsoa paitsi maanpuolustuksen myös valtiontalouden etua ja jättää niin Ottawan sopimus kuin muutkin vastaavat erilaisten kansalaisjärjestöjen ajamat valtiosopimukset ratifioimatta. Yksi-puoliseen aseistariisuntaan ei ole perusteita. Vasta YK:n puitteissa tapahtuvaa kattavaa sopimusta on aiheellista harkita — ei Ottawan kaltaista sopimusta, johon olennaiset valtiot eivät edes aio liittyä, johon ollaan liittymässä lähinnä imagosyistä, joka tulee taloudellisesti erittäin kalliiksi ja joka osaltaan nakertaa muutoinkin kaventuvia edellytyksiämme itsenäiseen ja uskottavaan puolustukseen.

Perussuomalaiset ovat kuitenkin valmiit perinteisessä suomalaisessa maanpuolustuskonsensushengessä kompromissiin. Suomen valtion

ja sen puolustusvoimien nykyisessä taloudellisesti haastavassa tilanteessa ei ole mielekäästä tuhota varastoissa olevia toimintakuntoisia jalkaväkimiinoja, mutta asiaan voitaisiin palata uudelleen aikaisintaan kymmenen vuoden kuluttua.

Mielipide

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että valiokunta toteaa, ettei se hyväksy hallituksen esitystä Ottawan sopimukseen liittymisestä, koska se heikentää Suomen puolustuskykyä eikä ole taloudellisesti tai Suomen rajavaltioiden siviiliväestön turvallisuuden kannalta perusteltavissa, ja esittää, että asiaa tarkasteltaisiin uudestaan kymmenen vuoden kuluttua, ja että ulkoasiainvaliokunta ottaa edellä olevan muutoin huomioon.

Helsingissä 28 päivänä syyskuuta 2011

Jussi Niinistö /ps
Ismo Soukola /ps
Maria Tolppanen /ps